

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 40/20
Luksemburgā, 2020. gada 2. aprīlī

Spridums apvienotajās lietās C-715/17, C-718/17 un C-719/17
Komisija/Polija, Ungārija un Čehijas Republika

Atsacīdamās ievērot starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju pagaidu pārcelšanas mehānismu, Polija, Ungārija un Čehijas Republika nav izpildījušas pienākumus, kas tām izriet no Savienības tiesībām

Lai neīstenotu šo mehānismu, šīs dalībvalstis nevar atsaukties ne uz to pienākumiem sabiedriskās kārtības uzturēšanas un valsts drošības nodrošināšanas jomā, ne uz pārcelšanas mehānisma apgalvoto disfunkciju

Spridumā Komisija/Polija, Ungārija un Čehijas Republika (Starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju pagaidu pārcelšanas mehānisms) (C-715/17, C-718/17 un C-719/17), kas pasludināts 2020. gada 2. aprīlī, **Tiesa apmierināja prasības par valsts pienākumu neizpildi, ko Komisija bija cēlusi** pret šīm trim dalībvalstīm, **lai panāktu, ka tiek konstatēts**, ka, nenorādot regulāri un vismaz reizi trijos mēnešos pietiekamu skaitu starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju, kuri var tikt ātri pārcelti uz to attiecīgo teritoriju, un līdz ar to neīstenojot vēlākus tām saistošus pārcelšanas pienākumus, **šīs dalībvalstis nav izpildījušas pienākumus, kas tām izriet no Savienības tiesībām**. Pirmkārt, Tiesa secināja, ka **attiecīgās trīs dalībvalstis ir pieļāvušas valsts pienākumu neizpildi attiecībā uz lēmumu, ko Padome bija pieņēmusi, lai obligātā kārtā no Grieķijas un Itālijas uz citām Savienības dalībvalstīm tiktu pārcelti 120 000 starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju**¹. Otrkārt, Tiesa konstatēja, ka **Polija un Čehijas Republika nav arī izpildījušas pienākumus, kas tām izriet no agrāka lēmuma, ko Padome bija pieņēmusi, lai no Grieķijas un Itālijas uz citām Savienības dalībvalstīm brīvprātīgi tiktu pārcelti 40 000 starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniedzēju**². Savukārt Ungārijai šajā pēdējā minētajā lēmumā paredzētie pārcelšanas pasākumi nebija saistoši.

2015. gada septembrī, ņemot vērā ārkārtas situāciju saistībā ar trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu Grieķijā un Itālijā, Padome pieņēma iepriekš minētos lēmumus (turpmāk tekstā – “pārcelšanas lēmumi”). Piemērojot šos lēmumus³, 2015. gada decembrī Polija bija norādījusi, ka uz tās teritoriju var ātri pārcelt 100 personu. Tomēr tā nav veikusi šo pārcelšanu un nav uzņēmusies nekādas vēlākas saistības attiecībā uz pārcelšanu. Savukārt Ungārija nevienu brīdī nav norādījusi to personu skaitu, kuras varēja tikt pārceltas uz tās teritoriju, piemērojot tai saistošo pārcelšanas lēmumu, un nav veikusi nevienu pārcelšanu. Visbeidzot, 2016. gada februārī un maijā Čehijas Republika, piemērojot pārcelšanas lēmumus⁴, norādīja, ka uz tās teritoriju var pārcelt 50 personu. Divpadsmit personas tika faktiski pārceltas no Grieķijas, bet Čehijas Republika vairs nav uzņēmusies nekādas vēlākas saistības attiecībā uz pārcelšanu.

Ar šo spriedumu Tiesa vispirms **noraidīja attiecīgo trīs dalībvalstu izvirzīto argumentu, saskaņā ar kuru Komisijas prasības ir nepieņemamas tādēļ, ka pēc pārcelšanas lēmumu piemērošanas laikposma beigām attiecīgi 2017. gada 17. un 26. septembrī tās vairs nevarot novērst apgalvoto pienākumu neizpildi**. Šajā ziņā Tiesa atgādināja, ka prasība par valsts

¹ Padomes Lēmums (ES) 2015/1601 (2015. gada 22. septembris), ar ko nosaka pagaidu pasākumus starptautiskās aizsardzības jomā Itālijas un Grieķijas labā (OV 2015, L 248, 80. lpp.). Šī lēmuma spēkā esamība bija apvienoto lietu [C-643/15 un C-647/15](#) Slovākija un Ungārija/Padome priekšmets; skat. arī paziņojumu presei [Nr. 91/17](#).

² Padomes Lēmums (ES) 2015/1523 (2015. gada 14. septembris), ar ko nosaka pagaidu pasākumus starptautiskās aizsardzības jomā Itālijas un Grieķijas labā (OV 2015, L 239, 146. lpp.).

³ Katra šī lēmuma 5. panta 2. punkts.

⁴ Katra šī lēmuma 5. panta 2. punkts.

pienākumu neizpildi ir pieņemama, ja Komisija tikai lūdz konstatēt apgalvoto pienākumu neizpildi, it īpaši tādās situācijās kā šajās lietās, kurās Savienības tiesību akts, kura pārkāpums tiek apgalvots, ir galīgi beidzis būt piemērojams pēc argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām, proti, 2017. gada 23. augustā. **Valsts pienākumu neizpildes konstatējumam turklāt joprojām ir jāpiemīt materiāltiesiskai interesei, tostarp – lai nodibinātu pamatu atbildībai, kāda dalībvalstij var iestāties tās pienākumu attiecībā pret citām dalībvalstīm, Savienību vai privātpersonām neizpildes rezultātā.**

Polijas Republika un Ungārija būtībā apgalvo, ka tās varēja atstāt pārceļšanas lēmumus nepiemērotus saskaņā ar LESD 72. pantu, atbilstoši kuram LESD normas attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kurā ietilpst arī patvēruma politika, neskarot to pienākumu izpildi, kas dalībvalstīm ir saistoši attiecībā uz sabiedriskās kārtības uzturēšanu un valsts drošības nodrošināšanu. Tiesa šajā ziņā konstatēja – tā kā LESD 72. pants ir uzskatāms par tiesību normu, ar kuru ir paredzēta atkāpe no Savienības tiesību vispārējām normām, tas ir jāinterpretē šauri. Tādējādi **ar šo pantu dalībvalstīm nav piešķirtas tiesības atkāpties no Savienības tiesību normām, vienīgi atsaucoties uz interesēm, kas ir saistītas ar sabiedriskās kārtības uzturēšanu un valsts drošības nodrošināšanu, bet tām ir noteikts pienākums pierādīt nepieciešamību piemērot šajā pantā paredzēto atkāpi, lai šajās jomās izpildītu savus pienākumus.**

Šajā kontekstā Tiesa norādīja, ka saskaņā ar pārceļšanas lēmumiem **visā pārceļšanas procedūras laikā** līdz pat starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja faktiskai pārvietošanai **būtu jāņem vērā valsts drošības un sabiedriskās kārtības apsvērumi.** Šajā ziņā Tiesa uzskatīja, ka kompetentajām pārceļšanas dalībvalstu iestādēm ir jāatzīst plaša novērtējuma brīvība, kad tās nosaka, vai ir pamatoti iemesli uzskatīt, ka trešās valsts valstspiederīgais, kuru ir plānots pārcelt, ir uzskatāms par valsts drošības vai sabiedriskās kārtības apdraudējumu to teritorijā. Šajā ziņā Tiesa norādīja, ka jēdziens “draudi valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai” pārceļšanas lēmumu⁵ izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka tas aptver gan faktiskus, gan potenciālus draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai. Tomēr Tiesa ir precizējusi, ka, lai atsauktos uz iepriekš minētajiem pamatiem, minētajām iestādēm, **izvērtējot katru gadījumu atsevišķi, ir jāpamatojas uz saskanīgiem, objektīviem un konkrētiem pierādījumiem, kas ļauj turēt aizdomās par to, ka attiecīgais pieteikuma iesniedzējs rada vai var radīt šādus draudus.** Tādējādi Tiesa ir nospriedusi, **ka šajās tiesību normās paredzētajam noteikumam pretrunā ir tas, ka saistībā ar pārceļšanas procedūru dalībvalsts vienīgi vispārējās prevencijas apsvērumu mērķiem un neizveidojot tiešu saikni ar konkrēto gadījumu kategoriski atsaucas uz LESD 72. pantu, lai pamatotu pienākumu – kas tām ir saistoši saskaņā ar pārceļšanas lēmumiem – īstenošanas apturēšanu vai pat pārtraukšanu.**

Turpinājumā, spriežama par Čehijas Republikas izvirzīto pamatu par konkrētā pārceļšanas mehānisma disfunkciju, Tiesa nosprieda, ka, nekaitējot solidaritātes mērķim, kuru pauž pārceļšanas lēmumi, kā arī šo aktu obligātajam raksturam, nevar pieļaut, ka dalībvalsts var balstīties uz tās vienpusēju vērtējumu par pārceļšanas mehānisma, kas izveidots ar minētajiem tiesību aktiem, apgalvoto efektivitātes trūkumu vai pat disfunkciju, it īpaši attiecībā uz sabiedriskās kārtības uzturēšanu un valsts drošības nodrošināšanu, lai nepildītu jebkādu pārceļšanas pienākumus, kas tai ir saistoši saskaņā ar šiem pašiem tiesību aktiem. Visbeidzot, atgādinot pārceļšanas lēmumu saistošo raksturu Čehijas Republikai kopš šo lēmumu pieņemšanas un visā to piemērošanas laikposmā, Tiesa norādīja, ka šai dalībvalstij bija jānodrošina ar šiem lēmumiem noteikto pārceļšanas pienākumu izpilde neatkarīgi no tā, vai ir sniegta cita veida palīdzība Grieķijas Republikai un Itālijas Republikai.

ATGĀDINĀJUMS. Prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi var celt Komisija vai cita dalībvalsts pret valsti, kas nav izpildījusi pienākumus, kuri izriet no Savienības tiesībām. Ja Tiesa konstatē valsts pienākumu neizpildi, attiecīgajai dalībvalstij ir jāizpilda spriedums, cik vien ātri iespējams.

---

⁵ Katra šī lēmuma 5. panta 4. un 7. punkts.

Ja Komisija uzskata, ka dalībvalsts nav izpildījusi spriedumu, tā var celt jaunu prasību, lūdzot noteikt naudas sodus. Tomēr, ja Komisijai netiek paziņoti direktīvas transponēšanas pasākumi, Tiesa saskaņā ar Komisijas ieteikumu var noteikt sankcijas pirmā sprieduma stadijas laikā.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127